

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นตลาดใหญ่นักธุรกิจจากนานาประเทศต้องการเข้ามาร่วมค้า ร่วมลงทุน เนื่องจากจำนวนผู้บริโภคที่สูงเป็นอันดับ 1 ของโลก ส่งผลให้ภาษาจีน กลางกลายเป็นภาษาที่มีผู้ใช้มากขึ้นอย่างแพร่หลาย ดังนั้นสิ่งสำคัญในการที่จะเข้าไปมีบทบาททั้ง ทางด้านการค้า การลงทุนกับจีน ที่ควรต้องรู้นั้นก็คือ "ภาษาจีน" ซึ่งขณะนี้ประเทศมหาอำนาจไม่ว่า จะเป็นสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เกาหลี ให้ความสำคัญและจัดส่งนักเรียน นักศึกษาเข้าไปเรียนภาษาจีน จำนวนมาก แม้ว่าประเทศไทย ได้ลงนามความตกลงระหว่างรัฐบาลภายใต้ความร่วมมือทาง วัฒนธรรมและภาษา เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 69) และ จีนได้สนับสนุนให้ส่งครูสอนภาษาจีนเข้ามาในประเทศไทยจำนวน 1,000 คน และเข้ามาแล้วประมาณ 300 คน ซึ่งถือว่าให้ความสำคัญ สนับสนุนและส่งเสริมอย่างจริงจังต่อ ประเทศไทยเป็นลำดับแรกๆ ของโลก แต่การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยปัจจุบันยัง ไม่ได้ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างเต็มที่ ทั้งในเรื่องหลักสูตร ครูผู้สอน สื่อที่ใช้ในการเรียน การสอน รวมทั้งการเชื่อมโยงระบบการศึกษาของไทยกับการศึกษาของจีน

จากการประชุมเสวนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียนของโรงเรียนที่จัดการ เรียนการสอนภาษาจีนในจังหวัดสงขลา เมื่อค่ำวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549 ที่โรงเรียนศรีนคร อำเภอบาง ไหว่ จังหวัดสงขลา (อรสา รัตนอมรภิรมย์, 2550) ที่ประชุมได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับโรงเรียนต่างๆ ที่สอน ภาษาจีนทั่วประเทศ เน้นหลักสูตรการสอนภาษาจีนให้เข้มข้นขึ้น วางแผนจัดการเรียนการสอนโดย พุ่งเป้าไปที่คุณภาพมากกว่าปริมาณ เพราะขณะนี้ประเทศไทยมีเด็กเรียนภาษาจีนถึง 250,000 คน แต่ เรียนอย่างมีคุณภาพ สามารถสื่อสารได้ไม่ก็ร้อยละคนเท่านั้น ดังนั้น ประเทศไทยจะต้องกลับมาปรับ การเรียนให้เข้มข้นมากขึ้น เพราะหากเรียนแบบปูพรม จะทำให้เด็กที่ไม่สนใจเรียน ไม่สามารถใช้ ภาษาได้อย่างจริงๆ ซึ่งจะเหมือนและซ้ำรอยกับปัญหาของการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ที่ จบปริญญาตรีแล้ว ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถสื่อสารหรือศึกษาต่อต่างประเทศได้ ต้องไปเรียนเพิ่มเติม อีก ทำให้เสียเวลา งบประมาณ บุคลากร ส่วนการสอนให้มีคุณภาพมากขึ้น ต้องการปรับปรุงแก้ไข

การจัดทำมาตรฐานหลักสูตร การสร้างและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและวัฒนธรรม จัดทำหลักสูตรตำราให้ชัดเจน ออกแบบหลักสูตรใหม่ร่วมกันระหว่างประเทศทั้งสอง พยายามสอน แบบจูงใจให้นักเรียนสนใจ อธิบายให้เห็นวิสัยทัศน์ของการเรียนภาษาจีนที่มีต่อโลกยุคปัจจุบัน เน้นรูปแบบการเรียนการสอนที่สนุกสนาน ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้น มีการส่งคนไปเรียน ที่จีนมากขึ้น รวมทั้งการเสวนาในครั้งนี้มีข้อเสนอให้มีการอบรมพัฒนาครูผู้สอนชาวจีนให้รู้ ภาษาไทย เพื่อช่วยในการสื่อสารการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเข้าใจวัฒนธรรม ประเพณีไทยมากขึ้น นอกจากนี้ การพัฒนาครูผู้สอนภาษาชาวจีนที่ยังไม่มีประสบการณ์การสอนมา ก่อนต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน

ปัจจุบันมีความตื่นตัวด้านการเรียนรู้ภาษาจีนกันมากในหมู่นักเรียนนักศึกษาและ ผู้ปฏิบัติงาน โดยพบว่า ขณะนี้มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เปิดสอนภาษาจีนกว่า 500 แห่ง โรงเรียนสังกัด สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน (สช.) เปิดสอนภาษาจีน 485 โรงเรียน มีนักเรียนที่เรียนภาษาจีนกว่า 200,000 คน มีการจัดตั้งศูนย์ภาษาจีนในโรงเรียน 31 แห่ง และเปิดเป็นศูนย์ระดับเขตการศึกษา 4 แห่ง ในส่วน ของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา(สอศ.) และสำนักงานการศึกษานอก โรงเรียน (กศน.) ก็มีการเปิดสอนภาษาจีนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่การจัดการเรียนการสอนยัง ประสบปัญหาและขาดความพร้อมหลายด้าน เช่น หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐาน ครูสอนภาษาจีน มาตรการส่งเสริมที่เป็นเอกภาพ ดังที่ ไกรสร จันศิริ ประธานคณะกรรมการ ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ได้กล่าวถึง ความสำคัญที่ไทยต้องเรียนรู้คนจีน มากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งขยายความว่า การเรียนรู้ภาษาจีน ไม่ใช่เข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อประกอบธุรกิจ กับจีนเท่านั้น แต่ยังเป็นการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมจีนที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 5,000 ปี สิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์กับคนไทยอย่างมาก อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนภาษาจีน สิ่ง สำคัญคือต้องมีครูที่มีคุณภาพ แต่เวลานี้ครูที่มีมักจะสอนให้เด็กเข้าใจยาก ทำให้เด็กไม่ค่อยสนใจ ในขณะที่ครูที่สอนเก่งจะมีวิธีสอนให้เด็กเรียนแล้วรู้สึกง่ายและสนุกกับการเรียน ดังนั้นการจัด อบรมครูผู้สอนให้มีความรู้และมีคุณภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญ

นอกจากนี้ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดการประชุม เชิงปฏิบัติการ เรื่อง "การเรียนการสอนภาษาจีนในระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนจีน" เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2550 โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมกว่า 170 คน ประกอบด้วยตัวแทนจาก กระทรวงศึกษาธิการ เจ้าหน้าที่สถานทูตจีน ตัวแทนผู้บริหารและครู 94 คน การประชุมเชิง ปฏิบัติการดังกล่าว ผู้บริหารและครูจาก โรงเรียนจีนทั่วประเทศ ร่วมกันอภิปรายเรื่องปัญหา และ อุปสรรคของโรงเรียนจีน ซึ่งพบว่ามีประเด็นหลักๆ เกี่ยวกับการขาดหลักสูตรที่ต่อเนื่องโดยต้องเริ่ม

จากศูนย์ทั้งระดับประถม-มัธยม-อุดมศึกษา ระบบการศึกษาที่ไม่มี ความชัดเจน บางแห่งกำหนดให้ เปิดสอนตั้งแต่ ป.1 -6 เมื่อขึ้น ม.1 ก็ต้องเริ่มเรียนใหม่ตั้งแต่ต้น บางคนเรียนโรงเรียนนอกระบบมา แต่พอมาขึ้น ม.4 ก็ต้องมาเริ่มเรียนใหม่อีกครั้ง ขณะที่ข้อสอบเอนทรานซ์ก็ยากเกินกว่าที่เรียนมา ปัญหาครูผู้สอน ขาดครูที่ตั้งใจสอน ครูจีนจะตั้งใจสอนในปีแรก จากนั้นความใส่ใจจะลดลงเรื่อยๆ นอกจากนั้น ครูอาสาจากเมืองจีนบางคนไม่ได้จบสายครู และสื่อภาษาไทยไม่รู้เรื่อง อันเป็น อุปสรรคต่อการสอนภาษาจีน รวมทั้งที่ผ่านมามีครูจีนถูกทอดทิ้งมาโดยตลอด ดังนั้น จึงควรที่จะทำ ให้เกิดกำลังใจในการสอนและยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยเฉพาะสวัสดิการต่างๆ ปัญหาการบริหารของโรงเรียนจีน ปัญหานโยบายและโครงสร้างระบบการศึกษาของไทย การขาด แคลนแบบเรียนภาษาจีน และสื่อการสอน อย่างไรก็ตาม นอกจากปัญหาเรื่องครูผู้สอนแล้ว ในส่วน ของนักเรียนดูเหมือนว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาเช่นกัน เนื่องจากนักเรียนต่างมีวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กระจัดกระจายอย่างหลากหลาย เช่น เรียนเพื่ออยากดูหนังหรือละครจีนด้วย ภาษาจีนเพื่ออรรถรสที่ดีขึ้น เพื่ออ่านวรรณกรรมจีนได้ เพื่อร้องเพลงจีนเพื่อสนทนากับเพื่อน ร่วมงานที่เป็นคนจีน เพื่อติดต่อกับคนจีน เพื่อสร้างมูลค่าทางวิชาชีพให้แก่ตัวเองเพื่อสนองตอบ นโยบายของหน่วยงานซึ่งเหตุผลเหล่านี้ไม่มุ่งเน้นที่จะศึกษาเพื่อให้รู้ในเรื่องของวัฒนธรรมความ เป็นไปของจีนอย่างแท้จริง (อรสา รัตนอมริมย์, 2550)

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความจำเป็นดังกล่าว จึงได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553) โดยได้รับความร่วมมือและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์จากผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและ เอกชน และเห็นควรจัดประชุมสัมมนาในระดับชาติเพื่อสร้างความเข้าใจ และพิจารณาแนวทางการ ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนร่วมกัน เพื่อสร้างความพร้อม และความเข้มแข็งในการ พัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งจากภาครัฐและเอกชน และในอนาคตกรมวิชาการจะเตรียมการเรื่องหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับต่างๆ ให้ มีความสมบูรณ์ เพื่อให้คนไทยสามารถใช้ภาษาจีนได้ (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 70) ซึ่งในส่วนของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดเรื่องการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เป็นแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี (2549-2553) เข้าเป็นแผนของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมี ยุทธศาสตร์ 5 ข้อและในปี 2550 มีเป้าหมาย ดังนี้ 1. พัฒนาระบบบริหารจัดการ 2. ปรับปรุงและ พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ 3. ส่งเสริมวิชาการให้ได้มาตรฐาน 4. พัฒนาการศึกษ าให้ได้มาตรฐาน 5. พัฒนานักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาจีนให้เชี่ยวชาญ รวมทั้งจะเพิ่มศักยภาพ การเรียนรู้ด้วย IT- Learning system ซึ่งศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน สำนักพิมพ์อุดมศึกษา (HEP) ได้จัดทำขึ้น เป็นระบบการเรียนภาษาจีนด้วยตนเองของนักเรียน โดยใช้เทคโนโลยีใน

การช่วยการจัดการเรียนการสอน เพื่อลดภาระครูและยกระดับการเรียนการสอนภาษาจีน เป็นเทคโนโลยีใหม่ที่สามารถแยกแยะเสียงพูดของนักเรียน และประเมินว่าการออกเสียงนั้นดี ถูกต้องหรือไม่ซึ่งเป็นเทคโนโลยีเดียวกันกับที่จีนใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้นักเรียนจีน ในโรงเรียนกว่า 125 แห่ง กว่า 1 ล้านคน ผลการประเมินจากแบบสอบถาม 79% เห็นว่าช่วยยกระดับภาษาอังกฤษ 87% เห็นว่าเป็นหนทางที่ดีในการพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อช่วยแก้ปัญหา การขาดครูจีน ครูภาระงานมาก และนักเรียนไทยออกเสียงไม่ดี โดยจะดำเนินจัดซื้อและติดตั้งให้กับโรงเรียนที่มีความพร้อมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีคุณภาพต่อไป ซึ่งระยะแรกจะติดตั้งในโรงเรียนที่เป็นศูนย์การเรียนการสอนภาษาจีน (อุษณีย์, 2550)

จากสภาพปัจจุบันที่ผู้ปกครอง ให้ความสำคัญกับภาษาจีน และสนับสนุนให้บุตรหลานเรียนภาษาจีนอย่างจริงจัง เพราะคาดว่าในอนาคตภาษาจีนจะมีความสำคัญต่อการทำงาน การประกอบอาชีพ รวมทั้งหน้าที่ การทำงาน ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาทุกแห่งจึงต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชน จะต้องพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรธุรกิจที่มีคุณภาพ ซึ่งจะต้องสร้างมาตรฐานทางวิชาการ การเรียนการสอนและคุณภาพของนักเรียนเพื่อให้โรงเรียนเป็นที่นิยม เป็นที่เชื่อถือ ศรัทธาของผู้ปกครอง การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนจึงมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนเป็นอย่างมาก และเป็นภารกิจสำคัญ ที่ต้องพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างจริงจังและถูกต้อง ไม่ใช่เปิดสอนเชิงพาณิชย์ เชิงธุรกิจอย่างเดียว แต่ให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งปัจจุบันภาครัฐได้อนุญาตให้เปิดสอนภาษาจีนอย่างเสรีสูงสุดจนถึงระดับอุดมศึกษา จากเมื่อก่อนอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) เท่านั้น อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้เอกชนจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นกิจลักษณะ โดยปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบและกระทรวงศึกษาธิการรับรองเท่านั้น แต่ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนส่วนใหญ่ที่เปิดสอนภาษาจีน ทั้งภาครัฐและเอกชน จะมีประเด็นหลักในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูให้มีมาตรฐาน เช่น มีลักษณะเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย และมีขั้นตอนธรรมทางวิชาการ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีทักษะการจัดการ มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความกระตือรือร้น มีสุขภาพและบุคลิกภาพดี ยิ้มแย้มแจ่มใส น้ำเสียงนุ่มนวล อ่อนหวาน มีอารมณ์ขัน ให้ความรัก ความอบอุ่น ให้ความเห็นใจ ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการสอน (กรมวิชาการ, 2543, หน้า 18) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนการสอนภาษาจีน หลักสูตรขาดความเป็นเอกภาพและต่อเนื่อง รวมทั้งคุณภาพของนักเรียน สำหรับผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้บริหาร โรงเรียนสอนภาษาจีนได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาดังกล่าว จึงสนใจที่จะศึกษา ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช) กรุงเทพมหานคร โดยมุ่งศึกษา 6 ประเด็น คือ คุณลักษณะของครูภาษาจีน การวิเคราะห์หลักสูตร

และเอกสารประกอบหลักสูตร บทบาทของครู บทบาทของนักเรียน การใช้ในการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นแนวทางให้โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสอนภาษาจีนเกี่ยวกับ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช) กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสอนภาษาจีนเกี่ยวกับ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช) กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสอนภาษาจีน การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช) กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษานี้ มุ่งศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช) กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551 ภายใต้ขอบเขตของเนื้อหาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า 11-13) ดังนี้

- 1.1 คุณลักษณะของครูภาษาจีน
- 1.2 การวิเคราะห์หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร
- 1.3 บทบาทของครู
- 1.4 บทบาทของนักเรียน
- 1.5 การใช้สื่อในการเรียนรู้

1.6 การวัดและประเมินผล

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสอนภาษาจีนของโรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช) กรุงเทพมหานคร จำนวน 21 โรงเรียน รวม 110 คน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสอนภาษาจีนของโรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช) กรุงเทพมหานคร ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่, มอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 303) และสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 38 คน และครูสอนภาษาจีนจำนวน 57 คน รวม 95 คน ค่าความเชื่อมั่น 95 %

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช) กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 ด้าน คือ คุณลักษณะของครูภาษาจีน การวิเคราะห์หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร บทบาทของครู บทบาทของนักเรียน การใช้สื่อในการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

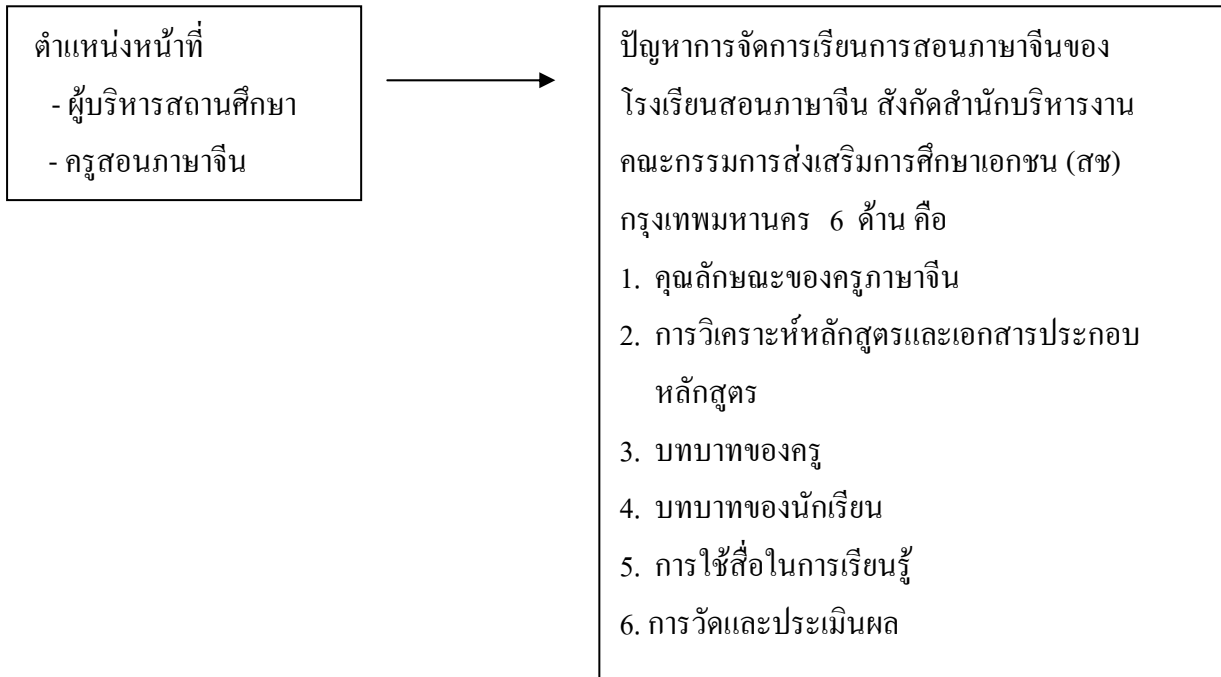
สมมติฐานในการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสอนภาษาจีน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช) กรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษานี้ มุ่งศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช) กรุงเทพมหานคร โดยอาศัยแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า 11-13) ที่ได้กำหนดขอบเขตการประเมินด้านการจัดการเรียนรู้ว่า เป็นส่วนสำคัญที่แสดงถึงความสามารถของครูในการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ในที่นี้กำหนดไว้ 6 รายการ คือ 1) คุณลักษณะของครู เน้นคุณลักษณะที่เป็นพื้นฐานสำคัญของครู 2) การวิเคราะห์หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ซึ่งเป็นร่องรอยของการรวบรวมแนวคิด แนวปฏิบัติ วิธีการจัดการเรียนรู้ของครู ในลักษณะของ แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะบอกถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ 3) บทบาทของครู เป็นพฤติกรรมหรือการแสดงผลของครูเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาแนวทางการจัดการเรียนรู้ แนวการปฏิบัติงานที่ตนเองรับผิดชอบ คุณลักษณะของการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน กระบวนการคิด การปฏิบัติงานของครูเป็นรายบุคคล 4) บทบาทนักเรียน เป็นพฤติกรรมหรือการแสดงผลของนักเรียนซึ่งเป็นผลจากการจัดการเรียนรู้ของครู 5) สื่อในการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ลักษณะ และวิธีการใช้สื่อ/อุปกรณ์จะบอกถึงแนวคิดแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และ 6) การวัดและประเมินผล

จากแนวความคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช) กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย คุณลักษณะของครูภาษาจีน การวิเคราะห์หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร บทบาทของครู บทบาทของนักเรียน การใช้สื่อในการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ดังแสดงตามภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน** หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องที่ทำให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 เพื่อพัฒนานักเรียนที่กำหนดไว้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูภาษาจีน การวิเคราะห์หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร บทบาทของครู บทบาทของนักเรียน การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้และการวัดและประเมินผลของโรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช) กรุงเทพมหานคร

2. **คุณลักษณะของครูภาษาจีน** หมายถึง พฤติกรรมของครูภาษาจีนที่แสดงออกถึงภาษาพูดและภาษาเขียนของครูที่มีความชัดเจน และถูกต้อง มีความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมของประเทศจีน ใช้คำศัพท์เหมาะสมกับอายุและความสนใจของนักเรียน เป็นผู้มีความรู้ดี มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถในการอบรมสั่งสอนหรือทักษะการสอนดี มีความประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น มีบุคลิกดี มีคุณลักษณะผู้นำใฝ่หาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างเท่าทันเหตุการณ์ มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์การสอน การฝึกอบรมในการสอนภาษาจีน และมีจรรยาบรรณครูเช่น มีความรัก ความเมตตาต่อศิษย์

3. การวิเคราะห์หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร หมายถึง การออกแบบวางแผน และดำเนินกิจกรรมการสอนภาษาจีนให้นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 ได้รับ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวทางและเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐาน และสาระ การเรียนรู้ไว้ ซึ่งประกอบด้วย สาระและมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่ม ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน จำนวน 4 สาระ การสอนภาษาจีนในรูปแบบภาษาที่ พบในสถานการณ์จริงมีความเข้าใจในภาพรวมที่เป็นจุดเน้นของการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อและ แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล มีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนของ แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพซึ่งช่วยให้นักเรียนได้ มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์

4. บทบาทของครู หมายถึง พฤติกรรมของครูผู้สอนภาษาจีนในจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่นักเรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย การเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา สนับสนุน และ เสริมแรง ร่วมทำกิจกรรม ติดตามตรวจสอบ สร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร และเป็น ผู้ประเมินผล

5. บทบาทของนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ที่เรียนภาษาจีนซึ่งแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ของชั้นเรียน สามารถกำหนดแผนการเรียนย่อยด้วย ตนเอง ร่วมทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม รู้จักทดลองหาคำตอบด้วยตนเอง จับคู่หรือเป็นกลุ่ม โดยทำตามแบบแผนและขั้นตอนที่นักเรียน เรียนรู้มา ลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความสามารถ รู้จักแสวงหาความรู้และหาคำตอบ ของปัญหาโดยมีวิธีการและใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ ความรู้ สามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง ฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์ เลือกทำกิจกรรม ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข รวมทั้งมีวินัย และความ รับผิดชอบในการทำงาน การเรียนของตนเอง

6. การใช้สื่อในการเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมือที่ครูใช้กระตุ้นให้นักเรียนที่เรียนภาษาจีน ได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประกอบด้วย สิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี กิจกรรม/กระบวนการ และสื่ออื่นๆ เช่น แหล่งท่องเที่ยว บุคคล ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

7. การวัดและประเมินผล หมายถึง การใช้เครื่องมือ วิธีต่างๆ ที่มีความหลากหลาย เพื่อให้ทราบถึงระดับความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะและพฤติกรรมที่แท้จริงของนักเรียนที่เรียน ภาษาจีน เช่น แบบสังเกต แฟ้มสะสมงาน แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบฝึกปฏิบัติ แบบฝึก

การสนทนา ให้มีความสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด โดยดำเนินการควบคุมกับการจัดการเรียนรู้ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และสรุปผลการเรียน

8. โรงเรียนสอนภาษาจีน หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่เปิดทำการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศหรือสาระเพิ่มเติม สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช) กรุงเทพมหานคร

9. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ทำหน้าที่บริหารโรงเรียนในตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้จัดการ ที่ได้รับใบอนุญาตให้บริหารโรงเรียน รวมถึงหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในโรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช) กรุงเทพมหานคร

10. ครูสอนภาษาจีน หมายถึง ผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช) กรุงเทพมหานคร

11. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช) กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารและ ครูสอนภาษาจีนในโรงเรียนเอกชน ได้ทราบเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนสอนภาษาจีน และใช้ผลการวิจัยนี้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพ

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร และผู้ที่เกี่ยวข้อง มีแนวทางในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีน ให้มีคุณภาพและทุกฝ่ายที่ส่วนได้เสียเกิดความพึงพอใจ

3. ได้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีน